Sivistysvaliokunta

Keskiviikko 10.4.2024 klo 11.30—12.47

Läsnä
puheenjohtaja Tuula Haatainen sd
jäsen Eeva-Johanna Eloranta sd
jäsen Inka Hopsu vihr
jäsen Laura Huhtasaari ps
jäsen Hanna Kosonen kesk
jäsen Milla Lahdenperä kok (1, 2, 3, 4, 6, 7) (5 osittain)
jäsen Mia Laiho kok (1, 2, 3, 4) (5 osittain)
jäsen Nasima Razmyar sd
jäsen Sara Seppänen ps
jäsen Jaana Strandman ps
jäsen Mari-Leena Talvitie kok (6, 7) (5 osittain)
jäsen Oskari Valtola kok (6, 7) (5 osittain)
varajäsen Ritva Elomaa ps
varajäsen Hanna-Leena Mattila kesk

Sihteeri
valiokuntaneuvos Marja Lahtinen

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 12 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

3. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta direktiiviksi lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan ja seksuaalisen riiston sekä lapsiin kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistavan materiaalin torjumisesta ja neuvoston puitepäätöksen 2004/68/JHA korvaamisesta

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 14/2024 vp

Asia on saapunut sivistysvaliokuntaan mahdollisia toimenpiteitä varten.

4. Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle Euroopan nuorison teemavuodesta 2022

Valtioneuvoston E-selvitys E 20/2024 vp

Asia on saapunut sivistysvaliokuntaan mahdollisia toimenpiteitä varten.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle aikuiskoulutustuen, ammattitutkintostipendin ja vuorotteluvapaan lakkauttamista koskevaksi lainsäädännöksi

Hallituksen esitys HE 8/2024 vp

Valiokunnan lausuntoluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle aikuiskoulutustuen, ammattitutkintostipendin ja vuorotteluvapaan lakkauttamista koskevaksi lainsäädännöksi liite A 5

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen muutettuna.

Ed. Razmyar ehdotti ed. Hopsun kannattamana, että lakiehdotus hylätään. Seuranneessa äänestyksessä lausuntoluonnos voitti ed. Razmyarin ehdotuksen äänin 7—4 (2 tyhjää).

Ed. Kosonen ilmoitti, ettei hyväksy aikuiskoulutustuen ja vuorotteluvapaan lakkauttamisia ja varaa tilaisuuden eriävän mielipiteen jättämiseen.

Perustelujen kappaleen 1 toinen virke korvattiin seuraavilla virkkeillä: ”Pääministeri Orpon hallituksen hallitusohjelman mukaan hallitus on sitoutunut julkisen talouden rahoitusaseman kohentamiseksi vahvistamaan julkista taloutta toimenpidekokonaisuudella, joka vahvistaa julkista taloutta nettomääräisesti kuudella miljardilla eurolla vuoden 2027 tasossa. Neljä miljardia tästä on tarkoitus toteuttaa menosopeutuksilla ja kaksi miljardia työllisyyttä parantavilla toimenpiteillä.”

Perustelujen kappaleen 4 ensimmäisen virkkeen sana ”etuus” korvattiin sanalla ”tuki”.

Ed. Razmyar ehdotti ed. Hopsun kannattamana, että eduskunnan hyväksyttäväksi ehdotettaisiin seuraava lausuma: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus kehittää aikuiskoulutustuelle vaihtoehtoisia koulutustukimalleja, jotka eivät edellytä velkaantumista etenkin työvoimapula-aloille ja heille, joiden työmarkkina-asema on hauras tai jotka terveyteen tai jaksamiseen liittyen tarvitsevat alan vaihtoa.” Seuranneessa äänestyksessä lausuntoluonnos voitti ed. Razmyarin ehdotuksen äänin 7—6.

Ed. Razmyar ehdotti ed. Hopsun kannattamana, että eduskunnan hyväksyttäväksi ehdotettaisiin seuraava lausuma: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää, miten ennen uuden mallin käyttöönottoa varmistetaan riittävät henkilöstö- ja koulutusmäärät työvoimapula-aloille.” Seuranneessa äänestyksessä lausuntoluonnos voitti ed. Razmyarin ehdotuksen äänin 7—6.

Ed. Razmyar ehdotti ed. Hopsun kannattamana, että eduskunnan hyväksyttäväksi ehdotettaisiin seuraava lausuma: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus edistää matalasti koulutettujen aikuisten kouluttautumista mm. hakevaa toimintaa ja opetuksen järjestäjien yhteistyötä kehittämällä sekä työikäisten oppimisvalmiuksia ja oppimisen tukea, ohjausta ja tukitoimenpiteitä vahvistamalla. ” Seuranneessa äänestyksessä lausuntoluonnos voitti ed. Razmyarin ehdotuksen äänin 7—6.

Perustelujen kappaleen 19 toisesta virkkeestä poistettiin sana ”Yksittäisissäkin”.

Ed. Razmyar ehdotti ed. Hopsun kannattamana, että perustelujen kappaleen 22 ensimmäisestä virkkeestä poistetaan sanat ”pitää ehdotettua siirtymäaikaa perusteltuna, ja kuitenkin” ja kappaleen loppuun lisätään seuraava, uusi virke: ”Sivistysvaliokunta ehdottaa harkittavaksi asiantuntijakuulemisten perusteella, että eduskunta esittää siirtymäaikaa aikuiskoulutustuen lakkauttamiselle, jotta korvaavia tapoja kouluttautua erityisesti työvoimapula-aloille ehditään luoda ja ottaa käyttöön, ja jotta juuri ennen aikuiskoulutustuen lakkauttamista myönteisen päätöksen saaneet tuen saajat eivät joudu kohtuuttomiin tilanteisiin.” Seuranneessa äänestyksessä lausuntoluonnos voitti ed. Razmyarin ehdotuksen äänin 7—6.

Ed. Hopsu ehdotti ed. Razmyarin kannattamana, että eduskunnan hyväksyttäväksi ehdotettaisiin seuraava lausuma: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää ja seuraa aikuiskoulutustuen, vuorotteluvapaan ja ammattitutkintostipendin lakkauttamisen vaikutuksia vähemmistöryhmien koulutuksen yhdenvertaisuuden toteutumiseen.” Seuranneessa äänestyksessä lausuntoluonnos voitti ed. Hopsun ehdotuksen äänin 7—6.

Valiokunta ehdotti eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavan lausuman: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus seuraa aikuiskoulutustuen, ammattitutkintostipendin ja vuorotteluvapaan lakkauttamisista aiheutuvia vaikutuksia, mukaan lukien koulutuksen sukupuolivaikutukset, ja ryhtyy tarvittaviin kohdennettuihin toimenpiteisiin, jos seurannassa ilmenee, että lakkauttamisella on huomattavia negatiivisia vaikutuksia työvoimapula-alojen henkilöstön saatavuuteen.” Samassa yhteydessä perustelujen kappaleen 3 loppuun lisättiin uusi virke: ”Sivistysvaliokunta esittää, että työelämä- ja tasa-arvovaliokunta ehdottaa asiasta lausumaa (Valiokunnan lausumaesitys).”

Muilta osin lausuntoluonnos hyväksyttiin sellaisenaan.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Lausuntoon jätettiin eriävä mielipide: 1. ed. Razmyar, Eloranta, Haatainen ja Hopsu; 2. ed. Kosonen ja Mattila.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

6. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

7. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on torstaina 11.4.2024 kello 12.00.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Marja Lahtinen